

بسم الله الرحمن الرحيم

ولایت مداری لازمه ی انتظار

در عصر غیبت که ما دسترسی به امام معصوم(ع) نداریم، علمای دینی مرجع و مقتدای مایند و حرف شان حرف دین است و فتوای آنان حلال و حرام و تکالیف شرعی را برای روشن می کند و چون به عنوان «حجت شرعی» تعیین شده اند، بر ما لازم است که در امور دینی از نظر آنان پیروی کنیم.

امام زمان(عج) فرموده است: «أَمَّا الْحَوَادِثُ الْوَاقِعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رِوَاةِ حَدِيثِنَا، فَإِنَّهُمْ حُجَّتِي عَلَيْكُمْ وَأَنَا حُجَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ؛ در حوادثی که پیش می آید، به راویان حدیث ما رجوع کنید، همانا آنان حجت من بر شمایند و من حجت خدا بر آنانم.»(۳)

مسلمان باید «ولایت پذیر» باشد، هم ولایت خدا را قبول کند و به فرمان های او گردن نهد، هم ولایت پیامبر(ص) و ائمه علیهم السلام را بپذیرد و در امور دین، تابع آنان باشد، هم در عصر غیبت امام زمان(عج) برای آنکه بر عملکرد خویش حجت شرعی داشته باشد، از علمای دین پیروی کند، چون آنان حجت قرار داده شده اند و اگر در این دوره فقیهی جامع شرایط، توانست حکومت تشکیل دهد و زمام امور مسلمانان را بر عهده گیرد، اطاعت از او هم لازم است، چیزی که به آن ولایت فقیه می گوئیم.(۴)

یک مسلمان، باید اعتقاداتش منطبق با رهنمودهای ائمه(ع) و علما باشد، شغل اش، درآمدش، موضع گیری اجتماعی سیاسی اش، امور اقتصادی و شغلش، برنامه های فرهنگی و مناسبات اجتماعی اش همه در چهارچوب دین باشد و اگر غیر از این باشد، پذیرفته نیست و نمی توان او را «مسلمان مکتبی» دانست.

«تقلید» که به معنای رجوع به نظر کارشناسان امور دینی و متخصصین احکام شرعی است، واجب است. مراجع تقلید و فقهای بزرگوار که هم کارشناس دین اند، هم عادل و وارسته اند، نمایندگان دین خدا به شمار می روند. کسی نمی تواند بگوید من کاری به آنان ندارم و خودم آنچه را می فهمم، عمل می کنم، چنین عملی پذیرفته نیست.

یک مسلمان باید در احکام دینی تابع فقه و فقها باشد. «مسلمان رساله ای» این افتخار را دارد که تابع نظرات فقهایی است که از سوی امام زمان (عج)، به عنوان مرجع دینی شیعیان قرار داده شده اند.

هم عالمان دین، طبق احادیث، مرزبانان مکتب و مدافعان شریعت و هدایتگران مردم و پاسخ دهندگان به سوالات و نیازهای علمی و فقهی و دینی امت قرار داده شده اند و برای این کار، پاداش عظیم دارند و باید همواره در فکر پیروان اهل بیت (ع) باشند و آنان را از وسوسه های شیاطین و شبهه افکنی های مخالفان مصون سازند (۵). هم مردم باید علما را پناهگاه فکری و دینی خویش قرار دهند و سراغشان بروند و نسبت به آنچه به عنوان وظیفه شرعی از سوی فقها بیان می شود، حالت پذیرش و «تعبد» داشته باشند و عمل شان منطبق با فتوای شرعی باشد.

مخالفان ممکن است به بهانه های مختلف و با ایجاد شک و شبهه، بخواهند پایبندی متدینان به نظر علما و فتوای فقیهان را سست کنند. این یک توطئه است که از مدت ها پیش شروع شده است و اهل دین و جوانان منتظر امام زمان (عج) نباید فریب بخورند و دچار تردید شوند و از رساله ها و مراجع تقلید فاصله بگیرند.

امام حسن عسکری (ع) در حدیث معروفی که پیشترانه جایگاه ولایی علماست، می فرماید: «فَأَمَّا مَنْ كَانَ مِنَ الْفُقَهَاءِ صَائِنًا لِنَفْسِهِ حَافِظًا لِدِينِهِ مُخَالَفًا عَلَى هَوَاهُ مُطِيعًا لِأَمْرِ مَوْلَاهُ فَلِلْعَوَامِّ أَنْ يُقَلَّدُوهُ، وَذَلِكَ لَا يَكُونُ إِلَّا بَعْضَ فُقَهَاءِ الشَّيْعَةِ لَا جَمِيعَهُمْ» (۶) «هر کدام از فقها که خویشترند و نگه دارنده دین خود و مخالف هوای نفس و مطیع فرمان مولای خود باشند، بر عوام واجب است که از او تقلید کنند».

در حدیثی هم از امام صادق (ع) که به بیان نقش اجتماعی علمای دین اشاره دارد، نظر آنان را نظر نهایی می داند و می فرماید: «اگر آنان در حکمی، طبق مکتب و نظر ما رای دادند، او را به داوری بپذیرند، اگر حکم او را نپذیرند حکم خدا را سبک شمرده اند و ما را رد کرده اند و کسی که ما را رد کند، خدا را رد کرده است» (۷).

تبعیت از عالمان دین، گواه آن است که اگر امام زمان (عج) هم ظهور کند، از او پیروی خواهند کرد. کسی که پیش از ظهور، نسبت به عالمان دین تبعیت ندارد و ولایت فقیه را نمی پذیرد و نسبت به فتوای فقها تمکین ندارد، چه بسا در مقابل امام زمان (عج) هم بایستد. ولایت پذیری در عصر غیبت، نشانه ولایت پذیری در عصر حضور است.

وقتی فقها در عصر غیبت، نایب امام زمان اند(نایب عام نه خاص)، ولایت پذیری ایجاد می کند که شان و جایگاه آنان را احترام کنیم و متابعت خویش را نشان دهیم. در انقلاب اسلامی و در دفاع مقدس، مردم ما طبق فتوای مرجعیت و ولایت به صحنه آمدند و فداکاری کردند و شهید و مجروح دادند و سربلند بودند که به وظیفه شرعی عمل کرده اند و نزد خدا سربلندند و حجت شرعی دارند.

این ولایت پذیری و ولایتمداری، امروز هم نماد حرکت در خط حضرت مهدی(عج) است. امام امت(ره) فرمود: «اگر فقهای اسلام از صدر اسلام تا حالا نبودند، الان ما از اسلام هیچ نمی دانستیم، این فقها بودند که اسلام را به ما شناساندند و فقه اسلام را تدریس کردند و نوشتند و زحمت کشیدند و به ما تحویل دادند و ما باید همین جهت را حفظ کنیم».(۸)

پیروی از علما، سبب می شود زندگی ها در خط درست و شرعی باشند، در آمدها حلال گردد، به وظیفه ها عمل شود، از گناهان پرهیز شود و این همان چیزی است که امام عصر(عج) از ما انتظار دارند.

پی نوشت ها:

۱.نساء، آیه ۵۹

۲.نساء، آیه ۸۰

۳.بحارالانوار، ج ۵۳، ص ۱۸۱

۴.در این مورد به کتاب «ولایت فقیه به زبان ساده» از نویسنده مراجعه شود.

۵. «علماء شیعتنا مُرابطون بالثغر الذی یلی ابلیس و عفارِیته...»، (بحارالانوار، ج ۲، ص ۵)

۶.وسائل الشیعه، ج ۱۸، ص ۹۵، احتجاج طبرسی، ج ۲، ص ۴۵۸

۷.«فاذا حکم بحکمنا فلم یقبل منه فانما استخف بحکم الله و علینا رد، و الراد علینا الراد علی الله...»، وسائل الشیعه،

ج ۱۸، ص ۹۹

۸.صحیفه نور، ج ۱۵، ص ۱۵۰